

Wyrok z dnia 7 lipca 2005 r.

II PK 353/04

Wynikające z art. 23¹ k.p. skutki prawne przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę nie mogą być modyfikowane przez akty prawa miejscowego.

Przewodniczący SSN Beata Gudowska, Sędziowie SN: Józef Iwulski, Herbert Szurgacz (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 lipca 2005 r. sprawy z powództwa Wiesławy W., Grażyny S., Dariusza L., Krystyny F., Emilii T., Ireny Ś., Grażyny B., Doroty S., Haliny S., Teresy S., Ewy T., Danuty S., Gabrieli J., Krystyny C., Lesława D., Małgorzaty N., Krystyny Ż., Ewy B., Władysławy L., Marii T., Moniki Z., Ewy Ż., Iwony M., Urszuli M., Lilii A., Teresy S., Doroty S., Elżbiety J., Doroty L., Aliny J., Renaty Ł., Elżbiety B. przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w likwidacji w S., Miejskiemu Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w S. o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach i zapłatę, na skutek kasacji powodów od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zielonej Górze z dnia 15 lipca 2004 r. [...]

z m i e n i ł zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił apelację stron pozwanych od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Żaganiu z dnia 30 grudnia 2003 r. [...], oraz zasądził solidarnie od stron pozwanych na rzecz każdego z powodów kwoty po 3.000 zł (trzy tysiące) z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego i kasacyjnego, odstępując od obciążania stron pozwanych kosztami w pozostałym zakresie.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 30 grudnia 2003 r. Sąd Rejonowy - Sąd Pracy w Żaganiu przywrócił do pracy na poprzednich warunkach: Wiesławę W., Grażynę S., Krystynę F., Emilię T., Irenę Ś., Grażynę B., Dorotę S., Halinę S., Ewę T., Danutę S., Gabriellę J., Krystynę C., Lesława D., Małgorzatę N., Krystynę Ż., Ewę B., Władysławę L., Ma-

rię T., Monikę Z., Ewę Ż., Iwonę M., Urszulę M., Lilię A., Teresę S., Dorotę S., Elżbietę J., Dorotę L., Alinę J., Renatę Ł., Elżbietę B. oraz zasądził odszkodowanie za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę na rzecz powodów: Dariusza L., Teresy S., Urszuli G.

Sąd Rejonowy ustalił, iż powódka Wiesława W. była zatrudniona w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w S. w okresie od dnia 1 października 1993 r. do dnia 30 czerwca 2002 r., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku salowej. Do 1998 r. była pracownikiem Zakładu Opieki Zdrowotnej w S. i jej nowym pracodawcą stał się SP ZOZ w S. w trybie art. 23¹ k.p. W dniu 20 marca 2002 r. powódka otrzymała wypowiedzenie umowy o pracę z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, który upływał w dniu 30 czerwca 2002 r. Oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę złożył likwidator SP ZOZ w S. Henryk D. Jako przyczynę wypowiedzenia wskazano likwidację zakładu pracy zgodnie z uchwałą [...] Rady Powiatu Ż. z dnia 26 lutego 2002 r. oraz stwierdzono, że zgodnie z art. 41¹ § 1 k.p. w razie likwidacji zakładu pracy nie stosuje się przepisu art. 38, 39 i 41 k.p. ani przepisów szczególnych dotyczących ochrony pracowników przed wypowiedzeniem lub rozwiązaniem umowy o pracę. Powódka z zachowaniem terminu wniosła odwołanie od tego wypowiedzenia do Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Żaganiu. W okresie wypowiedzenia, pismem z dnia 31 maja 2002 r. likwidator SP ZOZ w S. zawiadomił powódkę, że od dnia 1 czerwca 2002 r. do końca okresu wypowiedzenia zwalnia ją z obowiązku świadczenia pracy, udzielił jej urlopu i zawiadomił, że do końca okresu wypowiedzenia ma pozostawać do dyspozycji dotychczasowego zakładu pracy. Powódka nie należała do związków zawodowych. Od lipca 2002 r. powódka zarejestrowała się jako bezrobotna i poszukująca pracy. Z tytułu rozwiązania stosunku pracy powódka otrzymała odprawę pieniężną w wysokości 2.648,40 zł.

W odniesieniu do pozostałych powodów Sąd ustalił podobny stan faktyczny, jedynie w odniesieniu do powodów: Lesława D., Urszuli M., Lili A., Teresy S., Doroty S., Doroty L., Sąd ustalił ponadto, iż są to osoby podlegające szczególnej ochronie przed wypowiedzeniem stosunku pracy z mocy art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 ze zm.).

W ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, iż zaistniałe przekształcenia organizacyjno-prawne stanowią przejście zakładu pracy na nowego pracodawcę. Jego skutki w sferze stosunków pracy określa art. 23¹ § 1 k.p.

W ocenie Sądu w rozpatrywanej sprawie pracodawcą był Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, który z pewnością jest „zakładem pracy”, którego elementem są nie tylko składniki materialne i majątkowe, system organizacyjny oraz załoga, lecz również zadania i funkcje związane zaspokojeniem potrzeb w zakresie opieki zdrowotnej mieszkańców. Sąd wskazał, iż w świetle uchwały Rady Powiatu Ż. z dnia 26 lutego 2002 r. sensem dokonywanych zmian było dalsze i nieprzerwane udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie dotychczas realizowanym przez SP ZOZ, z zachowaniem dotychczasowych warunków i jakości udzielanych świadczeń przez zakład opieki zdrowotnej, który przejmie dalsze udzielanie świadczeń zdrowotnych. Również nieruchomości zabudowane (w których funkcjonował SP ZOZ w S.) miały zostać przekazane nieodpłatnie w drodze darowizny Gminie i Miastu S. na cele związane z prowadzeniem zakładu opieki zdrowotnej. Od dnia 31 maja 2002 r. miał rozpocząć funkcjonowanie nowy MSP ZOZ.

To samo wynika z treści podjętej w dniu 25 lutego 2002 r. uchwały Rady Miejskiej w S. [...] w sprawie przejęcia usług medycznych w zakresie szpitalnictwa. Zgodnie z nią miało nastąpić przejęcie przez Radę Miejską S. usług medycznych w zakresie szpitalnictwa dotychczas realizowanych przez SP ZOZ w S. na warunkach: nieodpłatnego przekazania majątku ruchomego i nieruchomego, wolnego od wszelkich zadłużeń, a także obciążeń związanych z prowadzoną działalnością przez dotychczasowy SP ZOZ w S. W ocenie Sądu Rejonowego jednoznaczny był z góry zaplanowany tok postępowania związanego z przejęciem usług medycznych, co wynika choćby z tego, że podejmując uchwałę z dnia 26 lutego 2002 r. Rada Powiatu Ż. znała treść wcześniejszej uchwały Rady Gminy w S. z dnia 25 lutego 2002 r., a więc wiadomym było, że uchwalana likwidacja będzie się wiązać z przejęciem majątku ruchomego i nieruchomości oraz zadań przez MSP ZOZ. W dniu 8 maja 2002 r. Zarząd Powiatu Ż. podjął uchwałę [...] w sprawie „udzielenia promesy na przekazanie w nieodpłatne użytkowanie Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w S. tworzonemu przez Gminę w S. nieruchomości na cele dotychczas związane ze świadczeniem usług w zakresie leczenia stacjonarnego i ambulatoryjnego”. Miejski Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej rozpoczął swą statutową działalność od dnia 1 czerwca 2002 r. Od tegoż też czasu faktycznie stał się użytkownikiem zabudowanych nieruchomości i mienia ruchomego SP ZOZ w S. w likwidacji oraz od tego dnia wstąpił w prawa SP ZOZ w likwidacji wynikające z podpisania przez dotychczasowy zakład kontraktu z L. Regionalną Kasą Chorych na świadczenie usług medycznych.

W ocenie Sądu Rejonowego nie budzi wątpliwości fakt, że podjęcie działalności od dnia 1 czerwca 2002 r. przez MSP ZOZ w S. możliwe było tylko dlatego, że doszło do przejścia na jego rzecz zakładu pracy (w szerokim znaczeniu, tj. przekazania nie tylko składników materialnych i majątkowych, systemu organizacyjnego, lecz również zadań i funkcji związanych z zaspokojeniem potrzeb w zakresie opieki zdrowotnej mieszkańców). Zdaniem Sądu, stojąc przed koniecznością przeprowadzenia restrukturyzacji, „ratowania” placówki zdrowia w S., mimo możliwości podjęcia innych działań, wybrany został wariant najprostszy i jednocześnie krzywdzący dla pracowników. Rozwiązano ze wszystkimi stosunki pracy, aby następnie w celu prowadzenia nieprzerwanej działalności zatrudnić tylko tych, którzy przyjęli nowe, mniej korzystne warunki i doboru pracowników w oparciu o bliżej niesprecyzowane kryteria. Działanie takie nie zasługuje na ochronę w świetle art. 8 k.p. Tym bardziej jest to naganne, że przyjmowane były do pracy takie osoby, które wcześniej nie świadczyły pracy na rzecz SP ZOZ i nie były mieszkańcami gminy. Mając powyższe na uwadze, Sąd doszedł do wniosku, że wypowiedzenia powodów umów o pracę naruszyły przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę, a podanie jako ich przyczyny likwidacji zakładu pracy w sytuacji, gdy oczywiste od początku było, że nie dojdzie do likwidacji pracodawcy w rozumieniu całkowitego unieruchomienia zakładu pracy w znaczeniu przedmiotowym, było niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. W tej sytuacji po stronie powodów powstały roszczenia określone w art. 45 k.p., a mianowicie o przywrócenie do pracy. W oparciu o przepis art. 45 § 2 k.p. Sąd nie uwzględnił żądań o przywrócenie do pracy i je oddalił w przypadku powodów Dariusza L., Teresy S. oraz Urszuli G. i zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powodów odszkodowania z tytułu niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę. Decyzja taka podyktowana była tym, że powód Dariusz L. zatrudniony był na stanowisku portiera. Powódki Teresa S. i Urszula G. były zatrudnione na stanowisku praczek. MSP ZOZ nie zatrudniał pracowników na stanowiskach: palaczy i portierów oraz w połowie roku 2003 zlikwidowana została pralnia i rozwiązaniu uległy stosunki pracy osób zatrudnionych na stanowiskach praczek, dlatego niecelowe było przywracanie do pracy tych osób, których stanowiska pracy w ramach struktury organizacyjnej MSP ZOZ uległy faktycznej likwidacji.

Odszkodowania zasądzone zostały w wysokości określonej w art. 47¹ k.p., tj. w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia z uwagi na długi okres pozostawiania przez pozwanych bez pracy w związku rozwiązaniem stosunku pracy wraz z odset-

kami ustawowymi należnymi na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w związku z art. 300 k.p. Pozostali powodowie zostali z przyczyn wskazanych wyżej przywróceniu do pracy. Brak było podstaw do tego, by także w ich przypadku poprzestać na zasądzeniu odszkodowań z uwagi na to, że część z nich podlega szczególnej ochronie, natomiast wszyscy pozostali pracowali na stanowiskach pracy, które można określić jako stanowiska pracy działalności podstawowej MSP ZOZ; tym bardziej, że po rozwiązaniu z nimi stosunków pracy, w tych samych grupach zawodowych, pozwany zatrudniał osoby, które wcześniej nie były pracownikami SP ZOZ. W przypadku powodów: Lesława D., Urszuli M., Lilii A., Teresy S., Doroty S., Doroty L. zasądzone zostały wynagrodzenia za cały czas pozostawania bez pracy, na podstawie art. 47 zdanie drugie k.p., z uwagi na pełnienie przez te osoby funkcji w zarządach zakładowych organizacji związkowych. Wysokość tych kwot pomniejszono, zgodnie z wnioskiem samych powodów, o kwoty wypłaconych im odpraw pieniężnych. W ocenie Sądu brak było podstaw prawnych do tego, by przyznane przez Sąd tym powodom wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy dodatkowo zmniejszyć o kwoty uzyskanych zasiłków dla bezrobotnych.

Sąd oddalił powództwa Grażyny S., Emilii T., Elżbiety J. o zasądzenia wynagrodzeń za cały okres pozostawania bez pracy, w zakresie przekraczającym różnicę pomiędzy wypłaconą powodom odprawą pieniężną z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn ekonomicznych dotyczących zakładu, a jednomiesięcznym wynagrodzeniem za czas pozostawania bez pracy. W przekonaniu Sądu w przypadku tych osób nie występowała szczególna ochrona przed rozwiązaniem stosunku pracy z uwagi na to, że były one członkami komisji rewizyjnych zakładowych organizacji związkowych.

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli obaj pozwani: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w likwidacji w S. oraz Miejski Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w S. Skarżący zarzucili naruszenie art. 23¹ k.p. z uzasadnieniem, iż nie doszło do przejścia zakładu pracy ponieważ nie wszystkie elementy przejścia zaistniały, w szczególności brak było przejścia mienia na nowy podmiot, naruszenie art. 41¹ k.p., który dotyczy likwidacji pracodawcy jako podmiotu zatrudniającego, co miało miejsce w spornej sprawie oraz przyjęcie solidarnej odpowiedzialności pozwanych, podczas gdy nowo utworzony zakład nie dokonał żadnych czynności w stosunku do powodów.

Wyrokiem z dnia 15 lipca 2004 r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zielonej Górze zmienił zaskarżony wyrok w punktach I, II, III w ten sposób, że powództwa wobec obu pozwanych w całości oddalił.

Sąd Okręgowy wskazał, iż w świetle niespornego między stronami stanu faktycznego, w przeciwieństwie do wniosków Sądu Rejonowego, nie można uznać za uzasadniony poglądu, iż przyczyna wypowiedzeń powodom umów o pracę była nieprawdziwa. Celem prowadzonego postępowania likwidacyjnego było niewątpliwie doprowadzenie do zakończenia bytu prawnego przez pozwanego pracodawcę SP ZOZ w S. Zdaniem Sądu likwidacja pracodawcy z istoty rzeczy dotyczy utraty przez niego bytu prawnego i wobec tego jest zawsze likwidacją „w całości (całego podmiotu prawnego) nie ma częściowej likwidacji podmiotu prawnego, podmiot ten istnieje albo nie”. W rozpoznawanej sprawie nie może ulegać wątpliwości, że likwidacja pozwanego SP ZOZ w S. była rzeczywista. Likwidacja ta nastąpiła zgodnie z przepisami art. 60 ustawy z dnia 30 sierpnia 1999 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408 ze zm.). Pozwany SP ZOZ w S. utracił byt prawny. Wyzbył się również mienia. Zarówno bowiem nieruchomości jak i rzeczy ruchome zostały zwrócone organowi założycielskiemu, który z kolei mienia tego się wyzbył przekazując go Gminie S., która następnie mieniem tym wyposażyla utworzony przez siebie nowy podmiot prawa, nowego pracodawcę. W ocenie Sądu w takiej sytuacji nie może być mowy o przejściu zakładu na innego pracodawcę. W sprawie niniejszej problem sprowadzał się również do odpowiedzi na pytanie czy art. 60 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej stanowił *lex specialis* w stosunku do art. 23¹ k.p. Sąd Okręgowy w pełni podzielił rozważania Sądu Najwyższego zawarte w motywach uchwały z dnia 25 lipca 2003 r., zgodnie z którymi art. 60 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej jest bezpośrednio stosowany w przypadkach całkowitej likwidacji samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej i nie jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 23¹ k.p. Taka sytuacja, zdaniem Sądu, zachodzi w przedmiotowej sprawie. Chybiony jest więc pogląd Sądu Rejonowego co do pozorności przyczyny wypowiedzenia powodom umów o pracę. Uchwała w tej sprawie została podjęta przez Radę Powiatu. Uchwała ta nie została zaskarżona, a więc jest prawomocna. Zdaniem Sądu Okręgowego przyczyna wypowiedzenia powodom umów o pracę była przyczyną prawdziwą i rzeczywistą. Sam fakt, iż nowy pracodawca został wyposażony w mienie dotychczasowego pracodawcy, nie w drodze umowy między „starym”, a „nowym” pracodawcą nie przesądza, aby doszło do przejścia zakładu pracy na no-

wego pracodawcę w rozumieniu art. 23¹ k.p. Również okoliczność, iż „nowy” pracodawca prowadzi działalność w tym samym zakresie co „stary” nie może takiego wniosku uzasadniać. Z istoty prowadzonej działalności w zakresie ochrony zdrowia wynika obowiązek zagwarantowania opieki zdrowotnej każdemu obywatelowi bez jakiegokolwiek przerwy w świadczeniu „umów zdrowotnych”. Przyjęcie koncepcji przedstawionej przez Sąd Rejonowy, a sprowadzającej się do tego, że samo przejęcie zadań w zakresie opieki zdrowotnej jest przejściem zakładu pracy w trybie art. 23¹ k.p. prowadziłoby do wniosku, że art. 60 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej nie miałby nigdy zastosowania. Sąd podniósł także, iż likwidacja każdego zakładu opieki zdrowotnej prowadzi do przejęcia jego zadań przez inny podmiot, który prowadzi taką działalność najczęściej w oparciu o mienie dotychczasowego pracodawcy, który to mienie otrzymał od organu założycielskiego. Poza tym z przepisu art. 23¹ k.p. nie wynika także, że w razie przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę, wykluczone jest wcześniejsze wypowiedzanie umów o pracę. Określa on tylko sytuację pracowników w przypadku, gdy pozostają oni w stosunku pracy i jednocześnie dochodzi do przejścia zakładu lub jego części na innego pracodawcę. Nie formułuje on jakiegóż szczególnej ochrony przed wypowiedzaniem umów w fazie, która poprzedza to „przejście”. Tym samym brak też podstaw do twierdzenia, że ustanawia on jakieś odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 41¹ k.p. Gdyby zamiar ustawodawcy w tym względzie był inny, to z pewnością w przepisie art. 23¹ k.p. wskazałby on, że w stanie faktycznym ujętym w jego paragrafie 1 przepis art. 41¹ nie ma zastosowania bądź też w art. 41¹ k.p. wyraźnie zaznaczyłby, że reguła w nim ujęta zostaje wykluczona w przypadkach przewidzianych art. 23¹ § 1 k.p. W ocenie Sądu wykładnia językowo-logiczna prowadzi niedwuznacznie do wniosku, iż z art. 23¹ k.p. nie może wyprowadzić zakazu stosowania art. 41¹ k.p. Jednocześnie przesłanki natury celowościowo-funkcjonalnej nie przemawiają jednoznacznie na rzecz tezy, iż zakaz taki - wbrew wyraźnemu brzmieniu przepisów - z art. 23¹ k.p. należy wywodzić, zwłaszcza jeżeli zważyć, że często w chwili rozpoczęcia likwidacji pracodawcy nie wiadomo, jaki będzie los jego majątku (czy zostanie rozproszony, czy też jako zakład pracy lub jego część zostanie przejęty przez innego pracodawcę), a jednocześnie istnieje konieczność zwolnienia załogi.

Sąd Okręgowy podniósł ponadto, iż Sąd Rejonowy przyjął, że doszło do przejścia całego zakładu pracy na nowego pracodawcę, tymczasem Sąd pierwszej in-

stancji uwzględniając powództwo wobec obu pozwanych zastosował art. 23¹ § 2 k.p., który dotyczy przejścia części zakładu pracy na innego pracodawcę.

Kasację od powyższego wyroku złożyli powodowie. Zarzucili oni naruszenie art. 23¹ k.p. przez stwierdzenie, że nie nastąpiło przejęcie w trybie tego przepisu całości mienia i zadań Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w S. przez Miejski Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w S. i niewłaściwe, bo sprzeczne z materiałem dowodowym sprawy, przyjęcie jakoby nieruchomości i mienie ruchome pozwanego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w S. zostały przekazane Gminie S., a następnie przez tę ostatnią Miejskiemu Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w S., naruszenie art. 41¹ k.p., przez przyjęcie, iż przepis ten nie może zostać zastosowany w przypadkach, kiedy nie następuje całkowita likwidacja zakładu pracy, lecz jego przejęcie przez inny podmiot. Zdaniem skarżących zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo.

Wskazując na powyższe wniesli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie apelacji obu pozwanych od wyroku Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 30 grudnia 2003 r. wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania za obie instancje względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd drugiej instancji z orzeczeniem o kosztach postępowania apelacyjnego i kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja zawiera usprawiedliwione podstawy. Przede wszystkim wymaga zwrócenia uwagi, że na gruncie obowiązującego prawa występują różne typy postępowania likwidacyjnego: a) takie, których celem jest zakończenie po uprzednim zaspokojeniu wierzycieli bytu prawnego (np. postępowanie likwidacyjne przewidziane art. 18a ustawy o przedsiębiorstwach państwowych, art. 67-85, 274-290 i 461-478 k.s.h.), b) postępowanie likwidacyjne, w którym są realizowane cele nieograniczające się do zaspokojenia wierzycieli, lecz zakłada się dalsze prowadzenie działalności likwidowanej jednostki organizacyjnej przez nowo utworzony podmiot, przejmujący jej składniki majątkowe. W tym drugim przypadku zakłada się utrzymanie dotychczasowej działalności przy jednoczesnym zniesieniu bytu prawnego danej jednostki organizacyjnej. Ten tryb likwidacji przewidywał np. art. 37 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, według którego prywatyzacja przedsię-

biorstwa państwowego mogła nastąpić przez sprzedaż, wniesienie do spółki lub oddanie do odpłatnego korzystania przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym, art. 14 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, przewidujący przejęcie przez Agencję Rolną Skarbu Państwa gospodarstw rolnych prowadzonych przez państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej. Z punktu widzenia charakteru przytoczonych postępowań likwidacyjnych należy przyjąć, że stanowią one zarazem przykład przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę w rozumieniu art. 23¹ k.p. W wyroku z dnia 10 października 2003 r., I PK 456/02 (OSNP 2004 nr 19, poz. 335), Sąd Najwyższy stwierdził, że przejęcie przez gminę zadań z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej stanowi przejęcie części zakładu pracy na nowego pracodawcę (art. 23¹ k.p.), którym jest podmiot wykonujący te zadania lub urząd gminy, jeżeli nie doszło do ich przekazania. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy podkreślił, że jeżeli placówka, w której pracownik jest zatrudniony, przechodzi pod władanie innego podmiotu to staje się on jego pracodawcą. W orzecznictwie podkreśla się automatyzm działania art. 23¹ k.p. i wyklucza możliwość jego modyfikowania przez pracodawców. Należy dodać, że również akty prawa miejscowego w postaci uchwał organów samorządowych nie mogą zmienić działania art. 23¹ k.p. Z niekwestionowanych ustaleń faktycznych wynika, że uchwała [...] Rady Powiatu Ż. z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie likwidacji SP ZOZ w S. nie spowodowała żadnych zmian w funkcjonowaniu dotychczasowego SP ZOZ w S. Nowy podmiot MSP ZOZ przejmował majątek ruchomy i nieruchomy oraz kontynuował udzielanie świadczeń zdrowotnych. Inaczej mówiąc zakład opieki zdrowotnej, w którym byli zatrudnieni powodowie, zachował tożsamość po przejęciu przez nowego pracodawcę. Sąd Rejonowy trafnie przyjął, że w ustalonym stanie faktycznym doszło do przejścia zakładu pracy przez nowego pracodawcę w rozumieniu art. 23¹ k.p. Nie miała natomiast miejsca likwidacja dotychczasowego pracodawcy w rozumieniu zamknięcia zakładu pracy w zamiarze jego faktycznego i całkowitego zniesienia. Tym samym nie zaistniało zdarzenie upoważniające do rozwiązania stosunków pracy. Nie może być takim zdarzeniem likwidacja pracodawcy w rozumieniu ustania podmiotowości prawnej przy zachowaniu dotychczasowej całości majątkowej oraz normalnej działalności tego zakładu.

Uzasadniony jest zarzut kasacji naruszenia art. 41¹ k.p. W kwestii, czy pracodawca podlegający likwidacji może, z powołaniem się na art. 41¹ k.p. zwalniać pracowników bez ograniczeń wynikających z art. 38, art. 39 i art. 41 k.p. oraz przepisów

szczególnych dotyczących ochrony pracowników przed wypowiedzeniem lub rozwiązaniem umowy o pracę w przypadkach, gdy należący do niego zakład pracy przechodzi w części lub całości na innego pracodawcę, Sąd Okręgowy, z powołaniem się na dawniejsze orzecznictwo Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 10 września 1998 r., I PKN 310/98, OSNAPiUS 1999 nr 19, poz. 614) oraz dokonując wykładni art. 23¹ k.p. i art. 41¹ k.p. - dał odpowiedź twierdzącą. Nowsze orzecznictwo Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 16 maja 2001 r., I PKN 573/00, OSNP 2003 nr 5, poz. 124, a zwłaszcza wyrok z dnia 19 sierpnia 2004 r., I PK 489/03, OSNP2005 nr 6, poz. 78) zajmuje w tej kwestii odmienne stanowisko. W tym drugim powołanym wyroku Sąd Najwyższy stwierdził, że przepis art. 41¹ k.p. nie ma zastosowania w razie likwidacji pracodawcy, w związku z którą następuje przejście całości lub części prowadzonego przez niego zakładu na innego pracodawcę, kontynuującego tę samą lub podejmującego podobną działalność. W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Najwyższy podkreślił, że celem art. 23¹ k.p. jest ochrona pracowników przed utratą miejsc pracy oraz pogorszeniem warunków pracy w sytuacji, gdy następca prawny dotychczasowego pracodawcy, przejmujący zakład pracy lub jego część, prowadzi w nich nadal taką samą lub podobną działalność, z czego wynika możliwość dalszego zatrudniania pracowników. Z kolei celem art. 41¹ jest uchylenie ochrony pracowników przed utratą pracy w sytuacji, gdy - co do zasady - ich dalsze zatrudnianie jest niemożliwe. Sytuacja taka nie zachodzi w tych przypadkach, w których w toku postępowania likwidacyjnego następuje przejście zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę, który kontynuuje działalność prowadzoną w tym zakładzie (jego części) albo podejmuje w oparciu o nie działalność podobną. Skład orzekający podziela w pełni stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w powołanym orzeczeniu.

Z przytoczonych motywów, w oparciu o art. 393¹⁵ k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku.

=====